

הגמרא בבבא קמא מביאה 'יתביב רב אמי ורב אסי קמיה דרבי יצחק נפחא, מור אמר ליה לימא מר שמעתתא ומר אמר ליה לימא מר אגדתא וכל אחד עמד על דעתו 'אמר להם אי הכי, אימא לכו מילתא דשויה לתרויכו'.

'כי תצא אש ומצאה קוצים'. בפרשה זו של 'נזקי אש' יש לי לומר לכם גם אגדתא וגם שמעתתא. הפרשה מתחילה 'כי תצא אש ומצאה קוצים' משמע 'תצא מעצמה' מפרש רש"י: 'אנחנו גרמנו לו שקלקלנו והבטיח הקב"ה לשלם כאילו הוא הבעירה'.

זה האגדתא, והשמעתתא פתח הכתוב בנזקי ממונו וסיים בנזקי גופו לומר לך אשו משום חציו מפרש רש"י: הפרשה מתחילה באופן 'שהזיק ממונו דכתיב כי תצא אש משמע מעצמה' שזה ממונו המזיק 'וסיים בנזקי גופו' 'שלם ישלם המבעיר את הבערה' 'שקראו מבעיר בידיים' שזה נזקי גופו.

'לומר לך אשו משום חציו' מפרש רש"י: 'כזורק חץ שמזיק למרחוק דאיהו גופיה עביד ונפקא מיניה לחייבו בד' דברים אם הוזק בהם אדם'.

לכן, 'אמר הקב"ה עלי לשלם את הבערה שהבערתי אני הציתי אש בציון' שהחריבה את בית המקדש 'ואני עתיד לבנותה באש שנאמר ואני אהיה לה חומת אש סביב ולכבוד אהיה בתוכה'.

מפרש רבנו ה'חותם סופר' ב'תורת משה' שהאגדתא והשמעתתא שייכים זה לזה. 'דידוע דבית המקדש נחרב בעוונותינו ולא ד' פעל כל זאת אלא אנחנו חטאנו על ידי היצר הרע'.

ומביא: 'והנה הקב"ה אמר בראתי יצר הרע בראתי תבלין כנגדו, התורה. דלימוד התורה לשמה מבטל היצר הרע כמו שאמרו חז"ל משל למלך שהיכה בנו וכו' ואמר לו כל זמן שהרטיה על מכתך אכול מה שתמצא ושתה מה שתמצא וכו' ואי אתה ניזוק ואם אתה מעבירה הרי מעלה נימא. כך בראתי תורה תבלין כנגדה'.

ומוכיח שם ב'חותם סופר' מהגמרא ביומא ס"ט ע"ב 'אמנם אפילו הכי אע"ג שקבלו התורה נשאר בישראל ניצוצי יצר הרע הנצרכים לקיום.. והעולם' 'ועל ידי מקצת שאור זה נחמצו בני ישראל ולא עמדו על נפשותם וחטאו בעגל ועבירה גוררת עבירה וחטאו עוד פעם אחר פעם.. וגרמו על ידי חטאתם שנחרב בית המקדש'.

'והנה אי אש משום חציו אם כן כאילו הקב"ה עשה הכל על ידי שהשאיר בנו ניצוצי היצר הרע ועליו כביכול לשלם ולבנות בית המקדש שהחריב הקב"ה וזה ההמשך אחר שדרש אני שהצתי אש בציון אני עתיד לבנותה דרש וסמך ליה אש משום חציו וממילא כיוון שהקב"ה גרם לנו שנחרב בית המקדש עליו כביכול לשלם ולבנותה במהרה בימינו אמן'.

ה'אור החיים' הקד' כותב על פרשה זו של 'נזקי אש' ומציין שבגמ' בבבא קמא 'רמזו באופן אחר' וכותב: 'ובדרך רמזו תרמוז התורה את אשר יסובבו הרשעים ברשעים, כדי שיתעורר האדם מתרדמת שינת שכלו, בחביטו הפלגת הרעות אשר יביאו לעולם'.

הרשעים החוטאים 'לא להם לבדם ירעו, אלא יסובבו רע לכל העולם' 'והוא אומרו כי תצא אש' כשיהיה דין בעולם 'כי צרת העם תתכנה בשם אש' 'ומצאה קוצים הם הרשעים שאינם אלא קוצים מכאיבים'.

'והודיע הכתוב עוד, כי אחר שניתן רשום לאש הדינים להבעיר, לא לקוצים לבד הם מבעירים, אלא ונאכל גדיש, כאן רמז אל תינוקות של בית רבן, שעדיין אין להם קומה אלא גדושים שבולת עם חברתה, כי בעוונות הם הנתפסים בצרת עולם' ומביא המדרש על הפסוק: 'מפי עוללים ויונקים יסדת עוז כי הם היו ערבים בשעת קבלת התורה וכשירשיעו בני אדם הנה הרשות נתונה לאש לבעור בס'.

'ואומרו או הקמה, כאן מודיע כי לפעמים חרב עד צוואר הגיעה, מופתי הדור יסודי עולם נלקחים בעוונם כדי להציל על כללות הדור'.

ומביא האו"ח הקד' עד כמה הדבר מחייב כל אחד להילחם ולהתגבר על יצרו 'ובאמת כי יחרד אנוש ויכבה שלהבת יצרו המחטיא אותו' כאשר יחשוב על 'נהרות העונשים אשר יגיעו על כמה נפשות קטנים וגדולים אין קץ שכולם הוא הרצחן הגדול להם באמצעות תאוותו הסרוחה'.

הנה למדנו דרך נוספת ב'אשו משום חציו' חטאיו של האדם, התמסרותו ביד יצרו, מציתה אש בעולם ואש זו היא חיצים בנפשות קטנים וגדולים השם ירחם.

נתחזק ונצא למלחמה ביצר הרע, לא נרים ח"ו ידיים, בכוחנו הדבר. נתחזק בעמל התורה בתבלין שנותן לנו הקב"ה כנגדו ובשם ד' נעשה ונצליח.